

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.001.05.2023

Katarzyna Nowak
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sadkach
ul. Ignacego Tomysłaka 37
89-110 Sadki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku osłonowego oraz realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Ignacego Tomysłaka 37, 89-110 Sadki ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Nowak, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej od 1 października 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Mariusz Czyż od 1 kwietnia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. Hanna Lipińska-lciek, jako pełniąca obowiązki Kierownika Ośrodka, od 1 lipca do 30 września 2022 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Karol Gromotka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/9/2020 z 4 stycznia 2023 r. Karol Sobieszczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/13/2020 z 5 stycznia 2023 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli ³ było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności, i rzetelności, wykorzystania przez Gminę Sadki ⁴ środków z dotacji celowych z budżetu państwa w 2022 r. na finansowanie wypłat dodatku osłonowego raz realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego ⁵ .
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku kontroli prawidłowości przyznawania oraz wypłacania środków z ww. dotacji. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

¹ Dalej: „Ośrodek” lub „GOPS”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

³ Czynności kontrolne zakończono 10 lutego 2023 r.

⁴ Dalej: „Gmina”.

⁵ Dalej: „FA”.

III. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie finansowanie wypłat dodatku osłonowego oraz realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

GOPS prawidłowo i zgodnie z przeznaczeniem wykorzystał dotacje celowe otrzymane na finansowanie wypłat dodatku osłonowego w kwocie 858,8 tys. zł oraz na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kwocie 186,2 tys. zł.

Wnioski o przyznanie świadczeń finansowanych z tych funduszy spełniały formalne wymogi i kryteria. Ich rozpatrywanie i wypłata świadczeń odbywały się terminowo.

Przyznane środki Ośrodek wykorzystał zgodnie z przeznaczeniem, a także rzetelnie i terminowo dokonał ich rozliczenia.

Wymagane sprawozdania również sporządzano rzetelnie oraz terminowo przekazywano Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu i Wójtowi Gminy Sadki.

Ustalone nieprawidłowości dotyczyły: przyznania i wypłacenia dodatku osłonowego bez rzetelnej weryfikacji wniosków (dwa przypadki), przyznania i wypłacenia dodatku osłonowego bez poinformowania wnioskodawcy o jego przyznaniu (jeden przypadek) oraz niewezwania do uzupełnienia wymaganych dokumentów, tj. informacji od osoby składającej wniosek o świadczenie z FA o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji (cztery przypadki). Z uwagi na niewielkie skutki finansowe lub ich brak, stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego znaczenia dla oceny kontrolowanych zagadnień.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku osłonowego

Opis stanu faktycznego

Wójt Gminy Sadki 11 stycznia 2022 r. zarządzeniami nr 3.2022 i nr 4.2022 upoważnił Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadkach, a także dwie pracownice GOPS, do prowadzenia postępowań w zakresie dodatku osłonowego oraz do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz przekazywania informacji o przyznaniu tego dodatku.

(akta kontroli str. 7-8)

W GOPS, w okresie od 1 stycznia do 31 października 2022 r. złożono ogółem 1 224 wnioski o przyznanie dodatku osłonowego, w tym do 31 stycznia – 521⁷, a do 31 października – 703⁸. Po 31 października 2022 r. nie złożono żadnego wniosku o przyznanie takiego dodatku.

Na podstawie ww. wniosków GOPS przyznał i wypłacił 1088 dodatków osłonowych. Do 31 marca 2022 r. dokonano wypłaty dodatków na podstawie 584 wniosków, w tym 504 wypłaconych jako I rata, a do 2 grudnia 2022 r. na podstawie 1 068 wniosków, w tym 504 wypłaconych jako II rata.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁷ Z tego 118 przez gospodarstwa jednoosobowe, 197 przez gospodarstwa składające się z 2-3 osób, 181 przez gospodarstwa składające się z 4-5 osób i 26 gospodarstw z co najmniej 6 osobami.

⁸ Z tego 234 przez gospodarstwa jednoosobowe, 293 przez gospodarstwa składające się z 2-3 osób, 158 przez gospodarstwa składające się z 4-5 osób i 18 gospodarstw z co najmniej 6 osobami.

Odmownie rozpatrzono 73 wnioski, a trzy wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia⁹. W GOPS nie było wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia z uwagi na wymóg wynikający z art. 2 ust. 9 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym¹⁰.

(akta kontroli str. 5)

Badanie 40 wniosków¹¹ i ich rozstrzygnięć w wyniku, których przyznano i wypłacono dodatki osłonowe wykazało, że:

- wszystkie wnioski były kompletne, prawidłowo wypełnione i zostały pozytywnie rozpatrzone;
- we wszystkich przypadkach złożonych wniosków GOPS weryfikował¹² prawidłowość zgłoszonego we wniosku źródła ciepła poprzez porównanie z deklaracją i wpisem w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), dysponując jednocześnie deklaracjami w postaci papierowej;
- w 38 przypadkach prawidłowo zweryfikowano wnioski pod kątem kryterium dochodowego i zgłoszenia oraz wpisania głównego źródła ciepła znajdującego się w budynku danego gospodarstwa domowego do CEEB, natomiast w dwóch przypadkach niewłaściwie zweryfikowano wnioski pod kątem dochodowym przez co zawyżono wypłatę dodatków, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w sześciu przypadkach GOPS przesłał wnioskodawcom informację o przyznaniu dodatku osłonowego, natomiast w jednym mimo, że wnioskodawca wskazał we wniosku swój adres poczty elektronicznej, informacji tej nie przesłano, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W pozostałych 33 przypadkach, w których wnioskodawcy nie podali swojego adresu poczty elektronicznej, GOPS poinformował wnioskodawców podczas składania wniosku o możliwości uzyskania informacji o przyznaniu dodatku;
- w 37 przypadkach w terminie do 30 dni rozpatrzono złożone wnioski, a w trzech przypadkach termin rozpoznania wniosku wynosił od 35 do 48 dni od dnia jego złożenia¹³. Wypłatę dodatku dokonano jednak w terminie określonym w art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym;
- we wszystkich przypadkach wypłacono dodatki w wysokościach zgodnych z przyznanymi kwotami.

(akta kontroli str. 127-183; 192-342)

Badanie 10 wniosków¹⁴ i ich rozstrzygnięć w wyniku, których nie przyznano dodatków osłonowych ich wnioskodawcom wykazało, że:

- wszystkie wnioski były kompletne, prawidłowo wypełnione;
- we wszystkich przypadkach wydano decyzje zgodnie z art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku osłonowym, bez zbędnej zwłoki i doręczono decyzje;
- we wszystkich przypadkach prawidłowo zweryfikowano wnioski pod kątem kryterium dochodowego, odmawiając jednocześnie przyznania dodatku osłonowego ze względu na przekroczenie dochodów członków gospodarstwa.

(akta kontroli str. 184-191)

Gmina Sadki złożyła do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w wymaganych terminach pięć wniosków o przyznanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłaty dodatku osłonowego¹⁵. Dotację otrzymała w kwotach zgodnych z wnioskowanymi w łącznej wysokości 858,8 tys. zł.

⁹ Z powodów zgonów wnioskodawców.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r., poz. 169 ze zm., dalej „ustawa o dodatku osłonowym”.

¹¹ Dobranych celowo.

¹² Dokumentując to poprzez ślad rewizyjny zawarty w systemie Sygnity.

¹³ Z przyczyn leżących po stronie wnioskodawców.

¹⁴ Dobranych celowo.

¹⁵ 14 lutego 2022 r. na kwotę 322,5 tys. zł, 10 marca 2022 r. na kwotę 294,8 tys. zł, 13 czerwca 2022 r. na kwotę 84,3 tys. zł, 14 września 2022 r. na kwotę 149,0 tys. zł i 4 listopada 2022 r. na kwotę 8,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 408-409; 411)

GOPS na wypłatę dodatków osłonowych przeznaczył kwotę 841,8 tys. zł i 15,7 tys. zł na koszty ich obsługi. Wydatkowana kwota na koszty obsługi stanowiła 1,9% wydatków, tj. nie przekraczała 2% wydatków poniesionych na wypłatę wszystkich dodatków osłonowych. Pozostałą kwotę 1,3 tys. zł zwrócono na rachunek Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy¹⁶ 30 grudnia 2022 r. Kwota wypłaconych dodatków była zgodna z dodatkami naliczonymi w systemie Sygnity oraz z faktycznie wypłaconymi w okresie od 30 marca do 30 listopada 2022 r.¹⁷. Prawidłowo zostały one ujęte w ewidencji księgowej GOPS.

(akta kontroli str. 408-418)

Badanie terminowości wypłat 60 dodatków osłonowych wykazało, że:

- w ośmiu przypadkach, w których wnioskodawcy złożyli wnioski o przyznanie dodatku w okresie od 19 do 28 stycznia 2022 r. wypłat dokonano w dwóch równych ratach, zgodnie z art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym, tj. I ratę do 31 marca 2022 r. a II ratę do 2 grudnia 2022 r.;

- w pozostałych 52 przypadkach wypłat dokonano jednorazowo w terminach od siedmiu do 115 dni od dnia ich przyznania. Wynikało to głównie z braku środków na ten cel, z uwagi na przekazywanie dotacji w kwartalnych transzach. Kierownik GOPS wyjaśniła, że wypłata dodatków osłonowych następowała według kolejności złożonych wniosków oraz zwróciła uwagę, iż zgodnie z poradnikiem dla samorządów dotyczącym wypłaty dodatku osłonowego zamieszczonym na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska, termin niezwłocznie nie jest równoważny z koniecznością natychmiastowej wypłaty świadczenia. Oznacza on obowiązek wypłaty świadczenia bez zbędnej zwłoki. Wobec tego, w przypadku gdy wypłata dodatku jest niemożliwa np. z uwagi na brak środków przeznaczonych na ten cel w danym kwartale, organ wstrzymuje wypłatę do czasu pojawienia się stosownych środków.

(akta kontroli str. 343-389; 399-404)

Gmina złożyła Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu odpowiednio w dniach: 14 kwietnia, 6 lipca, 14 października 2022 r. i 3 stycznia 2023 r. informacje o wypłatach dodatków osłonowych za I kwartał 2022 r., za I-II kwartał 2022 r., za I-III kwartał 2022 r. oraz za 2022 r., tj. zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o dodatku osłonowym¹⁸. Dane zawarte w tych sprawozdaniach dotyczące wypłaconych i rozliczonych kwot dodatków osłonowych i kosztów na nich poniesionych zgodne były z ewidencją księgową GOPS i danymi w systemie Sygnity.

(akta kontroli str. 408-428)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. GOPS w dwóch spośród 40 badanych przypadków przyznania i wypłacenia dodatku osłonowego nierzetelnie zweryfikował wnioski o ich przyznanie, ponieważ niewłaściwie zweryfikował dochód przypadający na dane gospodarstwo domowe zaniżając go w jednym przypadku o 108 zł, a w drugim przypadku o 100 zł, przez co przyznano dodatki w zawyżonej wysokości (odpowiednio 4,50 zł i 2,77 zł).

Kierownik GOPS i starsza inspektor GOPS prowadząca i zatwierdzająca przyznanie dodatków wyjaśniły, że w jednym przypadku niewłaściwe wyliczenie dochodów wynikało z błędnie wprowadzonej kwoty dochodu, a w drugim przypadku

¹⁶ Dalej: „K-PUW”.

¹⁷ Na podstawie 20 list wypłat, w tym 13 na wskazane konta bankowe i siedem poprzez wypłatę gotówki.

¹⁸ Tj. w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po kwartale, rozliczenie dotacji środków z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych dodatków osłonowych, sporządzone narastająco za okres od dnia 1 stycznia do dnia kończącego dany kwartał.

z niewłaściwej kwoty składki zdrowotnej, co doprowadziło do błędnego wyliczenia dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

(akta kontroli str. 164-166; 177-179; 205-222; 241-257; 390-395; 399-404)

2. W jednym spośród 40 badanych przypadków przyznania i wypłacenia dodatku osłonowego nie poinformowano wnioskodawcy o przyznaniu dodatku osłonowego, pomimo, iż wnioskodawca wskazał we wniosku swój adres poczty elektronicznej, co było niezgodne z art. 2 ust. 12 ustawy o dodatku osłonowym.

Kierownik GOPS i starsza inspektor GOPS wyjaśniły, że informacja o przyznaniu dodatku osłonowego w tej sprawie nie została przesłana na podany adres poczty elektronicznej, gdyż adres ten nie został przez przeoczenie wprowadzony do systemu. Nie miało to wpływu na wypłatę świadczenia.

(akta kontroli str. 164-166; 390-395; 399-404)

OCENA CZĄSTKOWA

GOPS prawidłowo wykorzystał i rozliczył przyznaną mu dotację celową z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatków osłonowych. Jednak w dwóch spośród 40 badanych przypadków niewłaściwie zweryfikował ww. wnioski pod względem dochodowym, czego skutkiem było zawyżenie dodatków. Świadczenie wypłacano terminowo w dwóch ratach, albo jednorazowo, w ramach posiadanych środków. W jednym spośród siedmiu badanych przypadków GOPS nie zrealizował obowiązku informowania wnioskodawców o przyznaniu dodatku.

OBSZAR

2. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Opis stanu faktycznego

Do prowadzenia spraw związanych realizacją świadczeń z FA Wójt upoważnił kolejnych Kierowników Ośrodka oraz pracownicę - starszego inspektora w GOPS. Wydatki z FA w 2022 r. były ujęte w Dziale 855 Rozdział 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z FA oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Dotacja przekazywana przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego nie wyodrębniała kwot z podziałem na zadania ujęte w rozdziale. Przy realizacji świadczeń rodzinnych, świadczenia z FA oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego nie wykorzystywano środków własnych.

Kwota dotacji otrzymanych na realizację wymienionych świadczeń w 2022 r wynosiła 4 657,4 tys. zł, tj. 108,0% w odniesieniu do roku poprzedniego. Dotację wykorzystano w kwocie 4 596,9 tys. zł, tj. w 98,7%, była ona wyższa o 287,2 tys. zł od wykorzystanej w 2021 r.

W 2022 r. na wypłatę świadczeń z FA zaplanowano 186,7 tys. zł, tj. o 22,7 tys. zł mniej niż w 2021 r. Wydatki zrealizowano w kwocie 186,2 tys. zł, tj. w 99,7% w odniesieniu do planu i o 22,5 tys. zł mniej niż w 2021 r. Koszty obsługi tych świadczeń wyniosły 5,6 tys. zł, tj. o 0,7 tys. zł mniej niż w 2021 r.

(akta kontroli str. 7-14; 38-74; 119-121; 430-437)

Kierownik GOPS poddała, że kwota dotacji na realizację świadczeń z FA w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. zmniejszyła się z uwagi na mniejszą liczbę wypłaconych świadczeń. Ponadto brak wykorzystania w pełni planowanych środków jest związany z niskim, niezmiennym od lat kryterium do świadczeń rodzinnych, które wyklucza z prawa do tych świadczeń coraz więcej rodzin z dziećmi.

(akta kontroli str. 399-404; 447-450)

Ośrodek składał zapotrzebowania na środki finansowe drogą elektroniczną bezpośrednio do K-PUW w terminach i kwotach wynikających z faktycznego zapotrzebowania.

GOPS otrzymywał środki dotacji z Gminy w terminach i kwotach umożliwiających realizację zadań finansowanych z FA¹⁹. Łączna kwota dotacji objętych zapotrzebowaniami wynosiła 4 816,8 tys. zł, natomiast kwota dotacji otrzymanych 4 657,4 tys. zł (96,7%).

Środki przeznaczone na wypłatę świadczeń rodzinnych, w tym finansowanych z FA, ujęte w miesięcznych zapotrzebowaniach kierowanych do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, były wyższe o 159,4 tys. zł od faktycznie otrzymywanych i o 219,9 tys. zł od kwoty wydatków faktycznie zrealizowanych.

(akta kontroli str. 399-404)

W powyższej sprawie Kierownik Ośrodka podała, że GOPS składa comiesięcznie zapotrzebowanie na realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych do Wydziału Polityki Społecznej K-PUW w formie sprawozdania w terminie do 5 dnia każdego miesiąca. W sprawozdaniu tym wykazuje się faktyczne wykonanie za okres sprawozdawczy, np. styczeń 2022 r. i przewidywane wykonanie wydatków na miesiąc np. luty. Przewidywane wykonanie (zapotrzebowanie) na każdy miesiąc jest sporządzane na podstawie już realizowanych świadczeń oraz ujmuje się w nim każdorazowo pewną kwotę na zabezpieczenie wypłat dla wniosków złożonych w danym miesiącu, a także dla spraw będących w toku procedury odwoławczej. Dotacja na świadczenia rodzinne wynikająca z miesięcznego sprawozdania jest przekazywana w kwocie różnicy pomiędzy faktycznym wykonaniem za dany okres sprawozdawczy, a kwotą zapotrzebowania na kolejny miesiąc. Z powyższego wynika różnica (159,4 tys. zł) pomiędzy kwotą zapotrzebowania na środki a otrzymaną dotacją.

(akta kontroli str. 399-404)

Jak podano w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego środki z dotacji przeznaczone na świadczenia rodzinne, świadczenia z FA oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z ubezpieczenia społecznego zostały wykorzystane w 98,7%. Niewykorzystaną kwotę 60,5 tys. zł Ośrodek przekazał na rachunek Urzędu Gminy Sadki 29 grudnia 2022 r., a Urząd zwrócił Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu środki na rachunek 30 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 38-118; 120-121; 445-446)

Kwartalne sprawozdania Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za 2022 r. oraz Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami Rb-27ZZ za 2022 r. zostały przekazane Wójtowi Gminy w terminach wyznaczonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁰, tj. za I, II, III kw. do 10 dnia po upływie danego kwartału, a za IV kwartał do 31 stycznia 2023 r.²¹

¹⁹ Zapotrzebowanie z 3 i 13 stycznia - 420,tys. zł, kwota otrzymana 5, 14 i 19 stycznia – 420,0 tys. zł; zapotrzebowanie z 4 lutego – 400,0 tys. zł, kwota otrzymana 14 lutego - 400,0 tys. zł; zapotrzebowanie z 7 marca – 380,0 tys. zł, kwota otrzymana 15 marca – 365,4 tys. zł; zapotrzebowanie z 4 kwietnia – 390,0 tys. zł, kwota otrzymana 1, 5 i 6 kwietnia – 376,6 tys. zł; zapotrzebowanie z 5 maja – 390,0 tys. zł, kwota otrzymana 16 i 26 maja 400,0 tys. zł; zapotrzebowanie z 1 czerwca – 410,0 tys. zł, kwota otrzymana 2 czerwca – 398,0 tys. zł; zapotrzebowanie z 4 lipca – 410,0 zł, kwota otrzymana 5 i 19 lipca – 378,9 tys. zł; zapotrzebowanie z 1 sierpnia – 420,0 tys. zł, kwota otrzymana 3 i 10 sierpnia - 402,0 tys. zł; zapotrzebowanie z 5 września – 415,0 tys. zł, kwota otrzymana 20 i 21 września – 409,3 tys. zł; zapotrzebowanie z 5 października – 390,0 tys. zł, kwota otrzymana 18 października – 353,5 tys. zł; zapotrzebowanie z 3 listopada – 390,0 tys. zł, kwota otrzymana 17 i 21 listopada 367,4 tys. zł; zapotrzebowanie z 2 grudnia – 401,8 tys. zł, kwota otrzymana 5 i 16 grudnia – 386,6 tys. zł. Kwotę dotacji pomniejsza się o niewykorzystane środki z poprzedniego miesiąca.

²⁰ Dz. U. poz. 144 ze zm.

²¹ Rb-50 - 7 kwietnia za I kw., 8 lipca za II kw., 11 października za III kw. i 26 stycznia 2023 r. za IV kw.; Rb-27ZZ - 7 kwietnia za I kw., 7 lipca za II kw., 7 października za III kw., i 26 stycznia 2023 r. za IV kw.

(akta kontroli str. 15-74; 124; 430-444)

Kwartalne sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów sporządzano z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego „Sygnity”²² i terminowo przekazano Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu²³, tj. zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 września 2017 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁴.

Sprawozdania sporządzano wg wzoru generowanego przez system.

(akta kontroli str. 6; 124; 75-118)

Kierownik GOPS podała, że Ośrodek nie analizował efektów uzyskiwanych w wyniku wydatkowania środków z FA.

(akta kontroli str. 399-404)

Prawidłowość realizacji działań związanych z wypłatą świadczeń z FA sprawdzono na próbie wszystkich 29 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z FA złożonych w 2022 r.

Analiza dokumentacji źródłowej wykazała, że:

– wnioski o świadczenia spełniały wymogi formalne i kryteria określone w rozdziale 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁵ i rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego²⁶. W trzech przypadkach w aktach sprawy znajdowały się oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, które nie zostały wypełnione, a w jednym przypadku w aktach nie było takiego oświadczenia;

– wypłaty świadczeń odbywały się terminowo, w kwotach określonych w decyzji.

W przypadku dwóch wniosków GOPS wydał decyzję odmawiającą przyznania świadczenia z FA z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego.

(akta kontroli str. 122-123; 125)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pomimo braku w czterech wnioskach o wypłatę świadczeń z FA informacji o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, wymaganych art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, nie wezwano wnioskodawców do uzupełnienia tych informacji.

Kierownik Ośrodka podała, że brak oświadczeń wnioskodawców wynika z niedopatrzenia. W trzech przypadkach, z oświadczeń złożonych w poprzednim okresie zasiłkowym, tj. 2020/2021 wynika, że rodzice zobowiązanych do alimentów

²² Umowa licencyjna na 2022 r. pomiędzy Ośrodkiem i Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Postępu 17B z 3 stycznia 2022 r.

²³ 5 kwietnia za I kw., 8 lipca za II kw., 10 października za III kw. i 3 stycznia 2023 r. za IV kw.

²⁴ Dz. U. poz. 1812.

²⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm., dalej: „ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

²⁶ Dz. U. poz. 1467.

nie żyją. Brak oświadczeń nie miał wpływu na przyznane prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 447-450)

OCENA CZĄSTKOWA

Ośrodek prawidłowo składał zapotrzebowania na środki finansowe przeznaczone na realizację świadczeń rodzinnych, w tym świadczeń z FA, przez co ich realizacja przebiegała prawidłowo. Analiza dokumentacji wszystkich wniosków złożonych w 2022 r. wykazała, że dokumentacja spełniała wymogi formalne oraz że wypłaty świadczeń odbywały się terminowo, w kwotach określonych w decyzji.

V. Uwagi i wnioski

Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski: Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Prawidłowe weryfikowanie wniosków.
2. Informowanie we wszystkich przypadkach wnioskodawców o przyznaniu dodatku osłonowego.
3. Wydawanie decyzji o przyznaniu prawa do świadczeń finansowanych z FA na podstawie kompletnej dokumentacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 23 marca 2023 r.

Kontrolerzy:

(-) Karol Gromotka
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki